

Extra anpassningar, särskilt stöd & åtgärdsprogram

Ändringar i våra styrdokument påverkar vårt specialpedagogiska arbete

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

1

1

Kort presentation av mig

Föreläsningfilmer & e-böcker

- Övergångar – Framgång, motgång eller undergång
- Ledning och stimulans samt extra anpassningar
- Utredda behov av särskilt stöd och utarbeta åtgärdsprogram
- Särskilt ingripande former av särskilt stöd
- Stödinsatser för elever med annat modersmål
- Stödinsatser i den anpassade grundskolan

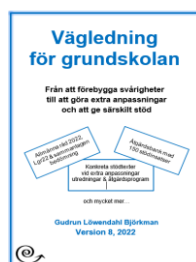
2

2

Många små & stora förändringar

- Små ordval kan ge stora konsekvenser
- Stora ändringar Lgr22 & Lgrsär22...
- Successiva ändringar i skollagen & förordningar
- Regeringsbyte påverkar vad som ska utredas

30 första sidorna
går igenom ändringarna.
"25% rabatt Kompetento"
Mejla: Gudrun.LB@live.se

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

3

3

Skäl till reviderade allmänna råd 2022

Extra anpassningar, särskilt stöd & åtgärdsprogram

- **Författningsförändringar har gjorts** ex. garantin för tidiga insatser, åtgärder till stöd för nyanlända, mentor i gymnasieskolan, begrepp & bedömningsprincipen...
- **Praxis från Skolväsendets överklagandenämnd**
- **Granskningar från Skolinspektionen** visar brister på
  - tydligt & strukturerat arbetssätt kring särskilt stöd
  - upparbetade samarbetsformer med elevhälsan
  - arbetsrutiner som är kända av all personal
  - elevers behov utreds inte/utreds inte tillräckligt djupt och/eller utreds inte skyndsamt
  - dokumentation saknas & beslut om ÅP saknas
  - elever får inte sina stödbehov tillgodosedda

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

4

4

Innehåll som har ändrats

- **Styrkedjan**; ansvarsnivåerna huvudman- rektor- lärare istället för arbetsgången uppmärksammas- utreda-upprätta ÅP-utvärdera
- **Betydelsen av elev & vårdnadshavares** delaktighet. Barnets bästa i skollagen respektive i Lgr22
Vid oenighet: Nödvändig utredning & åtgärder är ok.
- **Elevhälsans roll & den specialpedagogiska kompetensen** lyfts fram & betonas mer

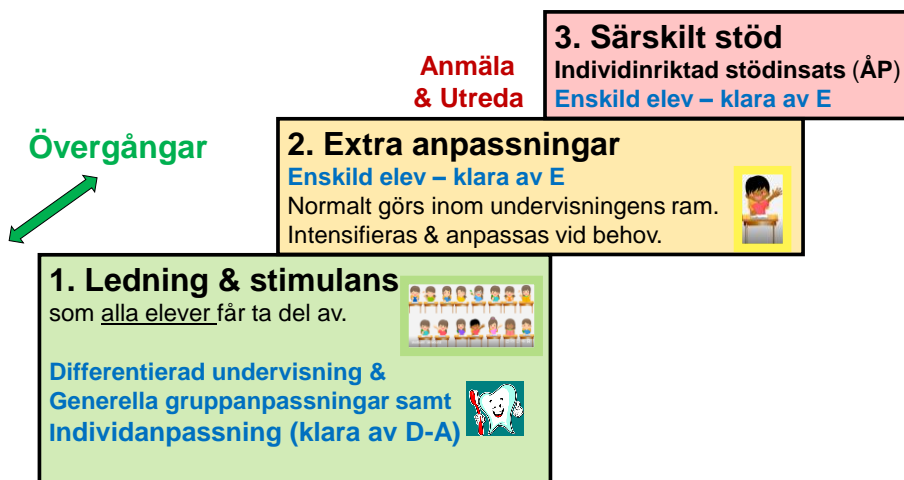

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

5

5

Skapa likvärdighet & tillgänglighet

Huvudman ↔ Rektor ↔ EHT ↔ Lärare ↔ Övrig personal

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

6

6

Mer stöd från Skolverket (SV) & SPSM

Inte obligatoriskt & får användas flexibelt

- [Organisera arbetet](#) - Fördjupat stöd till Allmänna råden webbtexter, illustrationer & flera filmer (SV)
- [Stödmaterial](#) – Utredning av elevs behov av särskilt stöd webbtexter, en film, illustrationer, generella exempel & ett reviderat förslag på blankett (SV & SPSM)

”Tillsammans kan vi få alla elever att nå målen”
(1,5 minuter)

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

7

7

Minimera merarbete & felarbete

Ska, bör eller kan vi? Se upp & frigör tid till eleverna.

- ⚠ **USS del 2:** AR ”**Beakta** vilka åtgärder...” (2 punkter)
Stödmaterial ”**Beskriv** vilka åtgärder...” (8 punkter)
I skollagen anges inget om åtgärder i utredningen
- ⚠ **Behöver alla elever fortsatt ÅP i Lgr22?**
- ⚠ **Avsluta ÅP:** AR - Krav på utredning för att avsluta
I skollagen anges inte detta
- ⚠ **Nyanländ start i hgst:** Stödmaterial : USS-ÅP krav
I skollagen anges att det är åtgärd till stöd för
nyanlända dvs inte särskilt stöd

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

8

8

Garanti tidiga insatser, 3 kap. skollagen

4§ **Särskild bedömning** av kunskapsutvecklingen

Särskild bedömning ska göras när indikation finns.
Om "befara" ej nå KK – Extra anpassningar/Anmäla
Behövs ej särskild bedömning om redan stödbehov.

4a§ Samråd med personal med **spec.ped. kompetens**

1. särskild bedömning
2. planering av extra anpassningar (XA)
3. uppföljning i slutet av f-klass & i slutet av lgst
(i kartl. lärarinfo: avses främst speclärare/specped)

4b§ Uppföljning

I slutet av f-klass & i slutet av lgst
Resultatet ska överföras till mottagande lärare

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

9

9

Förtydliga våra gemensamma begrepp

Skolverket:

Särskild bedömning

Ordet "särskild" markerar att bedömningen är kopplad till det obligatoriska materialet inom garantin.

Utredning om elevs behov av särskilt stöd (AR s. 8,10)

Kartläggning & pedagogisk bedömning

Om vårdnadshavare motsätter sig en utredning (om särskilt stöd) kan skolan som huvudregel ändå göra en **pedagogisk utredning** av skolsituationen om det bedöms som nödvändigt. (AR s. 11)

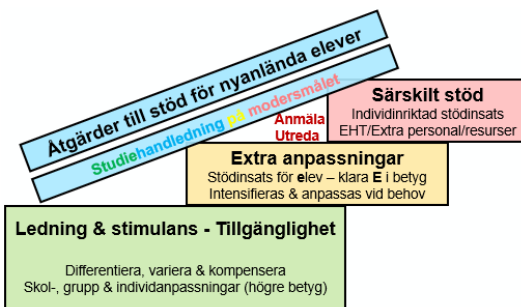
Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

10

10

Stödprocesser för elever med annat modersmål än svenska

1. Ledning och stimulans
2. Åtgärder till stöd för nyanlända elever
3. Extra anpassningar
4. Särskilt stöd
5. Studiehandledning på modersmål/starkaste skolspråk

 Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

11

Åtgärder till stöd för nyanlända elever

- Delvis placering i **förberedelseklass** (max 2 år)
- **Prioriterad timplan** (max 1 år)

Vid svensk skolstart först i årskurs 7-9

- Delvis placering i **förberedelseklass** (max 2 år)
- **Anpassad timplan** (Obs! inte anpassad studiegång)
- **Studiehandledning på modersmålet**
- **Individuell studieplan**

Dessa åtgärder ska dokumenteras men inte i ÅP.

 Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

12

12

Förtydliga - Studiehandledning

Står ej i AR!

3. Särskilt stöd

Studiehandledning för elev som behöver stöd i flera terminer/mer omfattning för att nå bedömningskriterierna.

2. Extra anpassningar

Studiehandledning för elev som behöver en kortare/begränsad insats ex. som introduktion till ämnen, för att på sikt kunna uppnå bedömningskriterierna.

1. Ledning & stimulans

som alla elever får ta del av.

Studiehandledning för elever som når bedömningskriterierna och där insatsen ökar förmågan till lärande i ännu högre grad för flera elever (eller en: D-A-nivå)

4. Åtgärd till stöd för nyanlända

Studiehandledning för elever med svensk skolstart först i hgst.

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

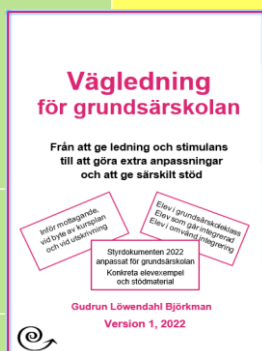
13

13

Förtydliga i grund- & gymnasiesärskolan

Inriktning ämnen respektive ämnesområden

Ledning & stimulans som erbjuds alla elever	Extra anpassningar Enskilda elever (inom ramen)	Särskilt stöd Mer varaktigt/ omfattande/ ingripande stöd
		Beroende på elevgruppens behov & klassens resurser: *Egen assistent/resurs? *Speciallärarstöd? *Logopedstöd? *Specialidrott/rörelseträning *Samtalsstöd/kurator
		Gäller alltid Anpassad studiegång Särskild undervisningsgrupp Enskild undervisning
		Distansundervisning Studiehandledning (Särskilda bestämmelser)

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

Mejla mig gärna era tabeller Gudrun.LB@live.se

14

14

Vi vill alla göra rätt - Ta med er frågan

Ledning & stimulans
Generella anpassning eller extra anpassning?
Särskild bedömning eller pedagogisk bedömning?
Utredning av elevs behov av SÄST? Ped. utredning?

Likvärdighet?
Tillgänglighet?
Extra studietid 2h/v
Anpassad studiegång, anpassad timplan eller prioriterad timplan?
Extra Anpassningar?
Särskilt stöd?
IUP eller ÅP?

Vilka av begreppen har era huvudmän & skolor förtydligt samt konkretiserat i er verksamhet? Vilka behöver förtydligas?

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

15

Läroplansförändringarna 2022

- Förändringar i **första delarna** i alla läroplaner kring värdegrundsarbetet (förutom fsk)
- Förändringar i **kursplanerna** för olika ämnen och ämnesområden Lgr22 & Lgsär22.
- **Synkronisering av läroplanerna** för grundsärskolan Lgsär22 & läroplanen för grundskolan Lgr22.
- **Gymnasiet**: Namnbyte & rev. examensmål för Försäljnings- & serviceprogrammet (tidigare HA). Rev. av ämnesplaner för handel, information & kommunikation & försäljning & kundservice.

Tar många år att implementera fullt ut

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

16

16

Ändringar i begrepp & kursplaner

- **Betygskriterierna & kriterierna för bedömning** av kunskaper är **färre, ej detaljerade & kan visas olika**
- **Balansförskjutning**- fokus på syfte, CI & undervisning
- **Städat** i centrala innehållet & i kriterierna
- **Visa kunskaperna på olika sätt**
- **Fakta & förståelse** i ämneskunskaper betonas mer
Ex. Utveckla kunskaper om... (färre "förmåga att")
- **Mest skillnad i lägre åk** - Grundläggande kunskaper
Progression- mer komplexa i högre åk
- **Ämnesinnehållet är tydligare** i grundsärskolans ämnesområden & mer synkroniserade
- **Tilltro till lärarna & läsbarhet/hanterbarhet har ökat**

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

17

17

Skäl till nya bedömningsprincipen

Sammantagen bedömning & betygsättning på

D-A-nivå för att ta bort tröskelproblematiken;
Enstaka prestationer/ord i de tidigare kunskapskraven
har fått för stor vikt & missgynnat elever.

Rättvisande betyg enligt regering & riksdag

- urvalsinstrument men även för
- *självförtroendet, självbilden & motivationen*

Gäller inte för E-nivå - här ska samtliga bedömningskriterier uppnås som tidigare.

Likvärdigt eller inte?
Barnets bästa
eller inte?

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

18

18

”Nytt” om undantagsbestämmelsen

Skapa lika förutsättningar för elever med funktionsnedsättning att nå ett godkänt betyg

- **Inga krav på särskilt stöd**, men får inte användas om särskilt stöd skulle räcka.
- **Läraren avgör:** 1. Särskilda skäl? 2. Enstaka delar? 3. Direkt hinder? Ev. samråda med lärare>rektor>EHT Spec. nämns inte på web, AR el. i filmen (speciallärare nämns bara för anpassad grundskola)
- **Ej användas** pga sociala omständigheter, familjeförhållanden, **religion el. pga nyanländ**

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

19

19

Skolverket filmer & jämförelsedokument mm

Bedömning i bildämnet åk 6, LGR22 - LGR11

LGR22- BILD, Betygskriterier för E i årskurs 6

Eleven framställer olika typer av bilder med **delvis genomarbetade** uttrycksformer.

I bildarbetet använder eleven olika tekniker, verktyg och material på ett i **huvudsak fungerande** sätt.

Utifrån syftet med bildarbetet och någon idé väljer eleven **ett i huvudsak fungerande** tillvägagångssätt. Under arbetsprocessen **bidrar** eleven **till** att formulera och välja handlingsalternativ.

Eleven beskriver bilders innehåll och funktion på ett **enkelt** sätt.

LGR11- Bild, Kunskapskrav för E i årskurs 6

Eleven kan framställa några olika typer av berättande och informativa bilder som kommunicerar erfarenheter, åsikter och upplevelser med ett **enkelt** bildspråk och **delvis genomarbetade** uttrycksformer så att budskapet framgår. I arbetet kan eleven använda några olika tekniker, verktyg och material på ett i **huvudsak fungerande** sätt för att skapa olika uttryck. Dessutom kombinerar eleven några olika bildelement på **ett i huvudsak fungerande** sätt. Eleven kan i det bildskapande arbetet **bidra till att utveckla** idéer inom några olika ämnesområden genom att återanvända samtida eller historiska bilder och bearbeta andra uppslag och inspirationsmaterial. Under arbetsprocessen **bidrar eleven till att formulera och välja handlingsalternativ som leder framåt**. Dessutom kan eleven presentera sina bilder med **viss** anpassning till syfte och sammanhang. Eleven kan också ge **enkla** omdömen om arbetsprocessen och kvaliteten i bildarbetet. Eleven kan föra **enkla och till viss del** underbyggda resonemang om uttryck, innehåll och funktion i bilder från olika tider och kulturer och gör kopplingar till egna erfarenheter, andra bilder och företeelser i omvärlden.

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

20

20

Vid spec-implementeringen 2011 Generella delar som bedöms i många ämnen

Undervisningen ska utveckla elevernas...
förmågor...(Lgr11)
kunskaper om... förståelse för...(Lgr22)

1. Ta in & använda information
2. Planera, organisera & genomföra arbetet
3. Fråga, samtala, resonera & dra slutsatser
4. Redovisa, redogöra & förklara
5. Läsa, skriva & dokumentera

Relaterat till ämnets syfte & centrala innehåll

1. Kunna ta in & använda information om ämnets centrala innehåll (Generella förmågor)

LGR11 - Årskurs 6, Historia E-nivå

	Ge	Hi	Re	Sh	Bi	Fy	Ke	Te	Ma	Sv Sva	Mm	En	Bild	Hkk	Id	Mu	Si	
a) Kunna förstå talat språk												En						
c) Kunna tolka budskap och begrepp												Sv/Sv a	Åk 9	Åk 9			Åk 9	Si
d) Kunna söka information			Re	Sh	Bi	Fy	Ke					Sv/Sv a						
e) Kunna värdera informationen/källan	Ge	Hi	Re	Sh	Bi	Fy	Ke					Sv/Sv a						
g) Kunna använda informationen/utrusningen	Ge	Hi	Re	Sh	Bi	Fy	Ke		Ma	Sv/Sv a	Mm	En	Bi	Hkk	Id	Mu	Si	
h) Kunna använda ämnesbegrepp	Ge	Hi	Re	Sh	Bi	Fy	Ke	Åk 9	Ma	Sv/Sv a	Mm	Åk 9					Åk 9	

Historia Lgr11:
I studier av historiska förhållanden, skeenden och gestalter såväl som vid användning av källor och i resonemang om hur historia används kan eleven använda historiska begrepp på ett i huvudsak fungerande sätt. |

Åtgärdsbanken i "Vägledning för grundskolan"

1. Kunna ta in & använda information om ämnets centrala innehåll

LGR22 – Årskurs 6, Historia E-nivå

	Ge	Hi	Re	Sh	Bi	Fy	Ke	Te	Ma	Sv	Sva	Mm	Mspr	En	Bild	Hkk	Id	Mu	Sl
a) Förstå talat språk													Mspr, 6, 9	En, 6, 9					
b) Tolka/förstå budskap och innehåll													Sv/Sva, 6, 9	En, 6, 9					
c) Söka/välja information													Sv/Sva, 6, 9	En, 6, 9					
d) Värdera informationen/källan													Sv/Sva, 6, 9	En, 6, 9					
e) Använda informationen/metoderna/verktögen	Ge, 6, 9	Hi, 6, 9							Ma, 6, 9	Sv/Sva, 6, 9			Mspr, 6, 9	En, 6, 9	Bild, 6, 9			Mu, 6, 9	Sl, 6, 9
f) Använda/visa kunskap om ämnesbegrepp	Ge, 6, 9	Hi, 6, 9							Ma, 6, 9	Sv/Sva, 6, 9			Mspr, 6, 9	En, 6, 9	Bild, 6, 9			Mu, 6, 9	Sl, 6, 9

Historia Lgr22:
Eleven visar grundläggande kunskaper om händelser, aktörer och förändringsprocesser under olika tidsperioder samt om **historiska begrepp**.

2. Kunna planera, organisera & genomföra arbete med ämnets centrala innehåll (16/19)

LGR11- Årskurs 6, Matematik E-nivå

	Ge	Hi	Re	Sh	Bi	Fy	Ke	Te	Ma	Sv	Sva	Mm	En	Bild	Hkk	Id	Mu	Sl	
a) Kunna planera, förbereda och sätta upp mål																			
b) Kunna formulera & välja tillvägagångssätt																			
c) Kunna genomföra uppgiften utifrån planering																			
d) Kunna skapa & framställa																			
e) Kunna undersöka, pröva & lösa uppgifter	Ge, 6, 9	Hi, 6, 9							Ma, 6, 9										
f) Kunna arbeta systematiskt	Ge, 6, 9	Hi, 6, 9							Ma, 6, 9										

Matematik Lgr 11:
Eleven kan **lösa enkla problem** i elevnära situationer på ett i huvudsak fungerande sätt genom att välja och använda strategier och metoder med viss anpassning till problemets karaktär.
Eleven kan välja och använda i huvudsak fungerande matematiska metoder med viss anpassning till sammanhanget för att **göra enkla beräkningar** och **lösa enkla rutinuppgifter** inom aritmetik, algebra, geometri, sannolikhet, statistik samt samband och förändring med tillfredsställande resultat.

2. Kunna planera, organisera & genomföra arbete med ämnets centrala innehåll (GF)

LGR22 – Årskurs 6, Matematik E-nivå

	Ge	Hi	Re	Sh	Bi	Fy	Ke	Te	Ma	Sv/Sva	Mm	En	Bild	Hkk	Id	Mu	Sl
a) Planera, förbereda																	
b) Formulera & välja tillvägagångssätt																	
c) Genomföra uppgiften utifrån planering/syfte																	
d) Skapa & framställa																	
e) Pröva, undersöka & lösa uppgifter																	
f) Arbeta systematiskt																	

LGR22 Matematik

Eleven väljer och använder i huvudsak fungerande matematiska metoder för att **göra beräkningar och lösa rutinuppgifter** inom områdena taluppfattning och tals användning, algebra, geometri, sannolikhet och statistik samt samband och förändring med tillfredsställande säkerhet.

Eleven **löser enkla problem.**

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

25

3. Kunna fråga, samtala, resonera & dra slutsatser runt ämnets centrala innehåll (GF)

LGR11 – Årskurs 6, Sv/Sva E-nivå

	Ge	Hi	Re	Sh	Bi	Fy	Ke	Te	Ma	Sv/Sva	Mm	En	Bild	Hkk	Id	Mu	Sl
a) Kunna ställa frågor & formulera frågeställninga																	
b) Kunna ge exempel																	
c) Kunna resonera																	
d) Kunna jämföra																	
e) Kunna dra slutsatser																	
f) Kunna förklara																	
g) Kunna formulera ståndpunkter och motivera																	
h) Kunna bemöta åsikter & argumentera																	
i) Kunna samtala & diskutera																	
j) Kunna föra samtalet framåt																	

Svenska/Svenska som andraspråk Lgr11

Sv/Sva: Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, tolka och föra enkla och till viss del underbyggda **resonemang** om tydligt framträdande budskap i olika verk samt på ett enkelt sätt beskriva sin upplevelse av läsningen.

Sv/Sva: Eleven kan söka, välja ut och sammanställa information från ett avgränsat urval av källor och för **då enkla resonemang** om informationens användbarhet.

Sv: Eleven kan ge exempel på nationella minoritetsspråk, föra **enkla resonemang** om språkliga varianter inom svenskan samt ge exempel på tydligt framträdande språkliga likheter och skillnader mellan svenskan och närliggande språk.

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

26

3. Kunna fråga, samtala, resonera & dra slutsatser runt ämnets centrala innehåll (GF) LGR22 – Årskurs 6, Sv/Sva E-nivå

	Ge	Hi	Re	Sh	Bi	Fy	Ke	Te	Ma	Sv	Sva	Mm	Mspr	En	Bild	Hkk	Id	Mu	Sl
a) Ge exempel / förslag		Hi, 6,9						Te, 6	Ma, 6,9							Åk 6		Mu, 6	Sl, 9
b) För resonemang	Ge, 6,9	Hi, 6,9	Re, 6,9	Sh, 6,9	Bi, 6,9	Fy, 6,9	Ke, 6,9	Te, 9	Ma, 6,9	Sv/Sva, 6,9	Mm, 6,9				Bild, 9				
c) Se samband / göra jämförelser	Ge, 6,9	Hi, 6,9	Re, 6,9	Sh, 6,9	Bi, 6,9		Ke, 6,9	Te, 6,9	Ma, 6,9		Mm, 6,9					Hkk, 6,9	Id, 6,9	Åk 9	
d) Framföra argument / åsikter					Åk 9	Åk 9	Åk 9		Ma, 6,9	Sv/Sva, 9									
e) Bemöta argument / påståenden					Bi, 9	Fy, 9	Ke, 9		Ma, 6,9										
f) Samtala & diskutera									Ma, 6,9	Sv/Sva, 6,9	Mm, 6,9	Mspr, 6,9	Eng, 6,9						
g) Utveckla / underlätta samtal & diskussioner									Sv/Sva, 6,9	Mm, 6,9	Mspr, 6,9	Eng, 6,9							

Sv/Sva Lgr22

Eleven **för också enkla resonemang** om tydligt framträdande budskap i olika texter.

Eleven **för enkla resonemang** om informationens användbarhet.

Sv: Eleven **för utifrån givna exempel enkla resonemang** om några aspekter av språk och språkbruk i Sverige och Norden.

4. Kunna berätta, redogöra, beskriva & utvärdera om ämnets centrala innehåll (GF)

LGR11- Årskurs 6, Biologi E-nivå

	Ge	Hi	Re	Sh	Bi	Fy	Ke	Te	Ma	Sv	Sva	Mm	En	Bild	Hkk	Id	Mu	Sl
a) Kunna berätta & redogöra			Re	Sh	Bi	Fy	Ke		Ma	Sv/Sva		Mm	En	Bild				
b) Kunna redogöra muntligt anpassat till syftet										Sv/Sva		Åk 9	Åk 9	Åk 9				
c) Kunna visa & beskriva	Ge	Hi	Re	Sh	Bi	Fy	Ke	Te	Ma	Sv/Sva			En	Bild		Id	Mu	Sl
d) Kunna ge omdömen & utvärdera										Sv/Sva				Bild	Hkk			Sl

Lgr11:

Eleven har grundläggande kunskaper om biologiska sammanhang och **visar** det genom att ge exempel på och **beskriva** dessa med viss användning av biologins begrepp.

Eleven kan också **beskriva** och ge exempel på människors beroende av och påverkan på naturen och gör då kopplingar till organismers liv och ekologiska samband.

Vägledning
för grundskolan

För att förtydliga syftelserna
för att göra extra anpassningar
och ut ge särskilt stöd

Stödinsatser för elever
med annat modersmål
än svenska

Åtgärder till stöd för nyanlända
Extra anpassningar
Särskilt stöd

Gudrun Löwendahl Björkman
Version 9, 2022

4. Kunna berätta, redogöra, beskriva & utvärdera om ämnets centrala innehåll (GF)

LGR22 – Årskurs 6, Biologi E-nivå

	Ge	Hi	Re	Sh	Bi	Fy	Ke	Te	Ma	Sv	Mm	Mspr	En	Bild	Hkk	Id	Mu	Sl
a) Redogöra muntligt anpassat till syftet										Sv	Mm		En					
b) Hålla muntliga framställningar										Sv	Mm	Mspr	En					
c) Visa / beskriva / förklara	Ge	Hi	Re	Sh	Bi	Fy	Ke	Te	Ma	Sv	Mm	Mspr	En	Bild	Hkk	Id	Mu	Sl
d) Utvärdera					Bi	Fy	Ke		Ma									Sl

LGR 22
Eleven visar grundläggande kunskaper om biologins begrepp och förklaringsmodeller. Med viss användning av begreppen och förklaringsmodellerna **beskriver** eleven enkla biologiska samband i naturen och människokroppen.

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

29

5. Kunna läsa, skriva & dokumentera inom ämnets centrala innehåll (GF)

LGR11- Årskurs 6 E-nivå

	Ge	Hi	Re	Sh	Bi	Fy	Ke	Te	Ma	Sv	Mm	En	Bild	Hkk	Id	Mu	Sl
a) Kunna läsa & ha läsförståelse										Sv	Mm	En					
c) Kunna bearbeta & sammanfatta texter										Sv	Mm	En					Åk 9
d) Kunna skriva/skapa texter med röd tråd					Bi	Fy	Ke			Sv	Mm	En					
e) Kunna dokumentera med skiss/modell/bild/text					Bi	Fy	Ke	Te		Sv	Mm		Bild				

I LGR22

Finns inte kravet att kunna skriva och dokumentera i Bi, Fy, Ke och BL kvar.

Vägledning för grundskolan

För att förtydliga syftelserna
för att göra extra anpassningar
och ut ge särskilt stöd

Stödinsatser för elever
med annat modersmål
än svenska

Åtgärder till stöd för nyanlända
Extra anpassningar
Särskilt stöd

Gudrun Löwendahl Björkman
Version 9, 2022

Vägledning för grundskolan

För att förtydliga syftelserna
för att göra extra anpassningar
och ut ge särskilt stöd

Stödinsatser för elever
med annat modersmål
än svenska

Åtgärder till stöd för nyanlända
Extra anpassningar
Särskilt stöd

Gudrun Löwendahl Björkman
Version 2, 2022

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

30

Fler elever kan nu lyckas

”Kravnivån sjunker inte.”...**men i diskussioner kom ihåg**

- Reviderade kursplaner utifrån elevers ålder & mognad, samt lärares hanterbarhet (omfång/text)
  - Mer fokus på undervisning & lärande
  - Färre bedömningskriterier & anpassade till ålder, texterna är lättare att läsa & förstå, kunskaper får visas på olika sätt
  - Centralt Innehåll: minskat omfång & detaljer, tydligare prog.
- + samordning, övergångsinfo, garanti för tidiga insatser, åtgärder till stöd för nyanlända elever, utredning frånvaro, extra studietid, ökad lovskola, nya regler trygghet/studiero.

Tillsammans kan vi implementera & säkra upp att förändringarna verkligen gynnar eleverna.

Vi behöver samsyn & implementering

- Tydliggör & skapa samsyn: ansvar, roller & begrepp
- Lgr22, Lgrsär22, 3 nya allmänna råd & skollagsändringar
- Vad ska bedömas i nya kriterierna? Hur säkerställer vi att eleverna verkligen får visa kunskaperna på olika sätt?
- Hur effektiviserar vi övergångsinfo, tilliten till lärarprofessionen, garantin för tidiga insatser, extra studietid, lovskolan... (se sid 2-31 i e-boken).
- Behöver eleven även fortsättningsvis XA & SÅST utifrån de nya kursplanerna...eller räcker ledning & stimulans?**
- Hur förklarar vi bedömning på E-nivå för elever & vh?
- Skapa samsyn kring vilka rutiner, årshjul & dokumentation som behövs för att gagna eleverna, vh & personal?

Tillsammans till måluppfyllelse

Tydlighet, Trygghet, Träning, Tillgänglighet,

Tålamod, Tid, Tilltro & Tillit,

Tillgångar & Tillräckliga

Många besvarade frågor finns

www.Elevhalsan.se

Gudrun.LB@live.se

Gudrun Löwendahl Björkman
www.GLBatgardsprogram.com

33